

Noter til forløbet: Japan – og anden verdenskrig

1. Meiji restorationen: sandt eller falsk (Modul 03)

SANDT	FALSK

2. Hurtigskrivning (Modul 03)

I skriver ned, hvad I kan huske - på 1 minut (for hvert spørgsmål):

Hvad kan du huske om: Ezo (Hokkaido)?	
Hvad kan du huske om: Ryukyu øerne?	

Hvad kan du huske om: Den kinesisk-japanske krig?	
Hvad kan du huske om: Den russisk-japanske krig?	

3. På hvilke måder kan sige, at det "moderne Japan" blev inspireret af vesten? (modul 03)

Tag udgangspunkt i f.eks:

- § Japans annektering af Hokkaido og Ryukyo øerne
- § Japans kolonisering i Korea og dele af Kina (Manchuriet)
- § Japans militær + værnepligt
- § Japans industrialisering
- § Andet?

Dine noter:

3. Skema til overblik over historisk kildeanalyse af kilderne (Modul 04)

Kilde 5: "Japansk for 7.-9. klassetrin, Grundbog i Japansk" (1912)

Kilde 6: Tokutomi Soho: "Fremtidens Japan" (1886)

Kilde 5: "Japansk for 7.-9. klassetrin, Grundbog i Japansk" (1912)

Brug kildekritik-kortene til analysen

Hvem har frembragt kilden?	kilden er frembragt af Tokutomi soho, han var en japansk historiker og journalist. Han gik ind for europæiseringen, som fandt sted i Japan. Han er en relevant iagttager fordi han levede under meiji-reformen.
Hvilken slags kilde er det?	en opinionsartikler. En primærkilde: det er en journalist/ historiker/politiker, som levede i samme tid, som skriver. Kilden er hans uredigerede ord (foruden den indledende tekst i kursiv) Det er en førstehåndskilde, fordi skribenten selv var til stede under Meiji-restaurationen og argumenterer for sin egen holdning Kilden er god at anvende, fordi den er samtidig med begivenhederne, og et udtryk for en holdning til Meiji-styrtet, som var i større eller mindre grad var til stede i tiden
Hvornår er kilden blevet til?	Kilden er blevet til i 1886, kun 18 år efter Meiji-restaurationen. Det er altså på et tidspunkt, hvor meget i Japan ændres hurtigt. Dette kan også ses i kilden hvor der f.eks. står at: <i>"udsagnet "vores tid er som en stor forvirrende drøm" var skabt til at beskrive denne tidsalder."</i>

Hvorfor er kilden blevet frembragt?	kilden blev frembragt for at sprede Tokutomi Sohos egen politiske agenda, som ser meget positivt på åbningen af landet, og Japansk imperialisme.
Er kilden repræsentativ?	Kilden er repræsentativ for en stor del af den yngre japanske befolkning. Men på den anden side var der en borgerkrig i Japan mellem 1868-1869, så der har klart også mange japanere som har været modstandere af industrialiseringen og åbningen for vesten.
Indholdsanalyse	Kilden handler om den industrialisering og genopbygning af Japan, der har været de sidste ca. 20 år. Man kan tydeligt se den konflikt der har været i Japan på det tidspunkt kilden er skrevet. Der har været nogen (kilden) som mente at det var en imponerende revolution, men sikkert også nogen der mente at det var et stort tab og at det gamle Japan var bedre.

Desuden: For at uddybe analysen af kildens tendens: Lav en diskursanalyse af kildens del 1) med nodalpunktet "Meiji-restaurationen"

- Diskursanalyse kan bruges til at fortælle om en kilde er tendentiøs

Nodalpunkt: Meiji-restaurationen

Ækvivalenskæde:

Optimistisk stræben	Fantasi	genopbygningen og genskabelsen af Japan
Lige fod	Uforudsigelig og stor opgave	Genskabelsen
"afvisning af barberer"	folkets ånd	patriotiske og retskafne

		ledere
Drøm	det nye Japan	Nyt og utroligt
storslået skue	hurtige forandringer	Et japan der kan konkurrere med vesten (første afsnit)

Diskursen er meget positiv og lægger vægt på en lys fremtid. Den er meget patriotisk; skribenten virker stolt af sit land.

Kilde 6: Tokutomi Soho: "Fremtidens Japan" (1886)

Brug kildekritik-kortene til analysen

Hvem har frembragt kilden?	
Hvilken slags kilde er det?	
Hvornår er kilden blevet til?	
Hvorfor er kilden blevet frembragt?	
Er kilden repræsentativ?	
Indholdsanalyse	

Desuden: For at uddybe analysen af kildens tendens: Lav en diskursanalyse af kilden med nodalpunktet "Meiji-restorationen"

Nodalpunkt: Meiji-restorationen

Ækvivalenskæde:

--	--	--

4. Missing Word øvelse (Modul 06)

Øvelse til "Anden Verdenskrig i farver", episode 1: Stilhed før Stormen
Sæt de løse ord (nederst i dokumentet) korrekt ind.

Japan var allerede en militærmagt ved begyndelsen af 1900-tallet. Japan havde besejret Rusland i krigen 1904-05 og havde kæmpet på allieret side i første verdenskrig.

Efter første verdenskrig blev Japan anerkendt som stormagt og meldte sig ind i **folkeforbundet**

Politisk set var Japan et modsætningsfyldt land: Det var et demokrati, men med stærke feudale traditioner. **Kejseren** blev anset for at være en levende Gud og landets sande leder. Landet stod over for store økonomiske problemer & befolkningstallet eksploderede. Japan havde ingen **naturlige ressourcer** til at støtte væksten i industrien. Løsningen blev fundet (mente man) i en ekspansion mod vest: Manchuriet (en del af Kina). I Manchuriet var der fede kornmarker og masser af kul + mineraler - et perfekt mål for Japansk ekspansion.

Andre muligheder for Japansk ekspansion var de vesteuropæiske kolonier Burma (UK), Malaysia (UK), Hong Kong (UK), Fransk Indokina og Hollandsk Ostindien. Den øvrige store magt i Stillehavet var **USA** (der havde Filippinerne, Guam og Midway)

I 1920'erne koncentrerede USA sig om at udnytte sine egne ressourcer - der var økonomisk opsving, og Japans vokseværk i Stillehavet virkede fjernt. USA havde

begrænset sin hær efter **Første Verdenskrig** (ligesom både Storbritannien og Frankrig havde gjort). I realiteten betød USA's begrænsning af sin flåde, at det var Japan, der havde herredømmet i Stillehavet. Efter børskrakket i 1929 og den efterfølgende depression i 1930'erne, vendte både USA, Storbritannien og Frankrig mere end nogensinde opmærksomheden indad.

Japan angreb **Manchuriet** (en del af Kina) i 1931. Folkeforbundet (forløberen for FN), som var oprettet af den amerikanske præsident Woodrow Wilson umiddelbart efter første verdenskrig, kom på prøve. Folkeforbundet fordømte Japan, men satte ingen handling bag. Japan sagde i Folkeforbundet: *"Japan finder det umuligt at acceptere den beretning som forsamlingen har tilsluttet sig"* (hvorefter den japanske repræsentant gik - og Japan meldte sig ud).

I 1931 var Kina i kaos: Chiang Kai-Sheks regering var fastlåst i konflikt med kommunistpartiet (anført af Mao Zedong) og der var **borgerkrig**. Man havde ikke ressourcer til at håndtere Japans aggressioner i Manchuriet.

I 1936 indgik Japan en **ikke-angrebspagt** med Hitler. Hensigten var at sikre sig mod evt. angreb fra Sovjetunionen.

I 1937 fremprovokerede Japan et sammenstød mellem kinesiske tropper og invaderede større kinesiske områder med stor brutalitet. Byer blev bombet i flæng og vesterlændinge blev evakueret fra Shanghai. Japanerne udviste ingen **medlidenhed** med civilbefolkningen.

Nanjing (Kinas daværende hovedstad) blev erobret 17. december 1937. Over 300.000 **civile** blev dræbt. Det var "et 6-ugers orgie af voldtægt og drab".

Den amerikanske præsident Roosevelt ville iværksætte en flådeblokade af Japan, men Storbritannien støttede ikke op om forslaget - af frygt for at starte en (ny) krig. Reelt viste folkeforbundet sig at være impotent.

5. 7 ÅRSAGER TIL JAPANS EROBRING AF MANCHURIET 1931 (Modul 07)

Opgave 1. I skal diskutere årsagerne (i tabellen nedenfor) en efter en ved. Skriv noter i højre spalte omkring, hvordan hver årsag "forklarer" hvorfor Japan erobrede Manchuriet.

Opgave 2. I skal nu sætte årsagerne i rækkefølge efter, hvad I mener, der er vigtigst (1 er vigtigst, 7 er mindst vigtigt).

Årsag:	Hvorfor er dette en årsag til, at Japan erobrede Manchuriet?
JAPANS BEHOV FOR RÅSTOFFER (1)	Fordi Manchuriet havde mange råstoffer, som kunne bruges i Japans industri. Japan havde selv ikke ret mange.
JAPANS BEHOV FOR AT VISE SIG LIGEVÆRDIG MED VESTEN (4)	De var bange for at ende ligesom Kina, der blev fuldstændigt ødelagt af vesten. Plus de ville gerne dominere.
BEFOLKNINGSTILVÆKST I JAPAN (7)	Befolkningstallet boomer, så der skal være mere plads og flere råstoffer, derfor invaderer man.
NATIONALISME I JAPAN (2)	Fordi de gerne vil være Asiens stormagt, giver det god mening at udvide deres område.
TRUSLEN FRA SOVJETUNIONENS EKSPANSION (KOMMUNISME) (6)	Man ville gerne slå Sovjetunionen, så de ikke få momentum til at vinde alle mulige krige.

DEPRESSIONEN OG VESTENS LUKNING AF IMPORT FRA JAPAN (5)	Arbejdsløsheden, som kommer efter depressionen, starter nationalisme i Japan.
EN FORTSÆTTELSE AF JAPANS EKSPANSION (SIDEN 1868) (3)	Når man først er begyndt at ekspandere og har set at det virker, så er der jo belæg for at fortsætte.

6. Hvad har vi lært indtil nu? (Modul 07) STIKORDSLISTE

Ekspansion: Japan ønsker at udvide territoriet.

Demokrati: Japan bliver mere demokratisk efter Meiji-restaurationen. Der er strid mellem kommunister og nationalister.

Ikke-angrebspagt: Neutralitetspagten mellem Sovjetunionen og Japan blev indgået den 13. april 1941.

Manchuriet: Et område i Øst-Kina som Japan annekterer. Her er der bl.a. mange råstoffer.

Industrialisering: Japan bliver industrialiseret efter Meiji-restaurationen for ikke at ende som Kina, som oplever ydmygelse i opiumskrigen over for vesten.

Ulige traktater: Selvom Japan forsøger at være en ligeværdig samarbejdspartner med USA, så er traktaterne mellem Japan og USA ikke lige. Kinesisk-Japanske krig:

Folkeforbundet: Japan er med i folkeforbundet indtil 1933. Her er de diplomatiske og viser sig som aktører ude i verden. De trækker sig fordi forbundet fordømmer deres angreb på Manchuriet.

Befolkningsvækst: Befolkningen vokser i Japan, som derfor mangler land og råstoffer. Dette er en af grundene til at annektere Manchuriet.

Meiji-restaurationen: En reformperiode i Japan i sidste halvdel af 1800-tallet, som udvider Japans militær, åbner landet for vesten, fjerner feudalsamfundet og starter industrialiseringen.

Vesten: Vesten (USA) truer landet med at åbne sig og handle med dem. Derfor bliver Japan vestliggjort efter Meiji-restaurationen.

Første verdenskrig: I første verdenskrig er Japan på de allieredes side og sejrer. Derfor bliver de en del af folkeforbundet og overtager de tyske kolonier i Asien.

Hokkaido: Bliver først sent en del af Japan, nemlig efter Meiji-restaurationen og er et eksempel på Japans ekspansioner.

Russisk-japanske krig: 1904-1905 mellem Rusland og Japan om kontrollen med Manchuriet og Korea. Japan vinder overbevisende.

Ryukyu øerne: I 1879 annekterede Japan øerne, og de blev til Okinawa-præfekturet. Med sig indførte japanerne et brutalt styresystem med undertrykkelse af den oprindelige kultur.

Nationalisme: Begynder i 1929 fordi der er et Wall Street crash i New York, så USA lukker for handel med Japan. Japan oplever kæmpe arbejdsløshed og leder efter en nationalistisk følelse og et fællesskab.

Kommunisme: Japan er bange for kommunismen, fordi de kan se det magtfulde Sovjetunionen, som de også har været i krig med.

Feudalisme: Japan var et feudalsamfund ind til Meiji-restaurationen. (Daimyo, Samurai, Bønder, Håndværkere, Købmænd, arbejdere med død og blod)

Kejseren: Var spirituel leder for landet, men havde kun lidt politisk magt.

Kejseren holdt især til i Kyoto, hvorimod den politiske magt lå i Edo (Tokyo).

7. Spørgsmål til udsendelsen "Anden verdenskrig i farver" (Episode 5: Solens rige breder sig (Modul 08))

1b. Opgave til dokumentarudsendelsen:

Mens I ser uddraget skal I, individuelt, skrive 10 gode spørgsmål ned (som I selv kan besvare).

Jeres spørgsmål:

8. Hiroshima (60 min) (Modul 11)

Vi ser hele dokumentarfilmen *Anden Verdenskrigs største begivenheder i farver*, ep. 10: Hiroshima (2019)

Mens vi ser filmen skal I tage noter omkring:

10 marts 1944 - Tokyo bombes og en stor del af byen brændes ned.

Amerikanere tager japansk kranium med hjem som souvenirs.

Japanere inficerer hele øriger med dødelige sygdomme; f.eks. kolera.

Roosevelt : er amerikansk præsident under krigen. Men han dør, og Harry Truman overtager. Men han aner ikke at atombomben findes. Han lytter meget til James Byrnes.

Udmattelseskrig - USA prøver at sulte det japanske folk så meget at de er nødt til at overgive sig.

USA overvejer at invadere Japan, men tøver fordi de er bange for amerikanske tabstal og japansk modstand. De vil iværksætte mission Olympia, men der er så meget japansk forsvar, at der kan være flere end 100.000 døde amerikanere.

Ketsugo - Japans forsvarsstrategi. Alle bliver oplært i at dø i krigen mod amerikanerne. F.eks. bliver teenagere oplært i at tage sprængstof ind under trøjen og vente på at tanks køre dem over.

Sovjetunionen - Japan forsøger at holde sig på god fod med Sovjetunionen. De er bange fordi Stalin har sejret i Europa og fordi de måske vil invadere Manchuriet. USA vil ikke have at Sovjetunionen besætter hele Japan.

16. Juli USA tester den første atombombe. Præsident Truman ser bomben som en måde at undgå de store tabstal.

6. August - Hiroshima bliver bombet klokken 8.15. Der bor 350.000 mennesker. 70.000 dør på under et enkelt sekund.

Stedfortræderkrig - Sovjetunionen og USA vil begge to gerne have indflydelse i Stillehavet. Så da USA har kastet atombomben over Japan erklæret Sovjetunionen med det samme krig mod Japan.

9. August - En endnu kraftigere atombombe kastes over Nagasaki.

Japanerne har USA, der bomber dem med atomvåben og en hær fra Sovjetunionen i Manchuriet.

Kommission efter bomberne : De overlevende bliver brugt til at undersøge atombombens konsekvenser. Det er inhumant og de sårede bliver behandlet som forsøgskaniner.

Censur: I USA viser man ikke de forfærdelige billeder af sårede kroppe. Kun billeder af ødelagt by.

25 millioner mennesker dør i Stillehavs asien i løbet af krigen.

Racisme (begge sider)	USA: Kalder japanere for skadedyr. JAPAN: Så sig selv som rene og bedre. USA er derimod for bløde og useriøse til krig.
-----------------------	--

	Dette giver landende encitament til at tage mere voldsomme midler i brug i krigen.
Japansk nationalisme	Japan bliver en fascistisk stat hvor man er påkrævet at støtte militæret. Nabolags Organisationerne - Det politi der holder øje med at man støtter kejseren og krigen. Nationalismen begynder at smuldre, fordi folket er så udsultet.
Kejsertro	Hvis kejseren blåstemplede krigen, var det japanske folks lidelser ikke nok til at overgive sig. Begynder i 1930'erne. Man bruger de gamle japanske krigstraditioner som værdisæt i japansk militær. Hvis kejseren kræver at du ofre dig selv, så gør du det. Det er kejseren der skal afgøre om Japan fortsætter sine kampe efter atombomberne. Han står med folkets skæbne i sine hænder. Han beslutter den 15. august, at Japan overgiver sig. Han taler i radioerne. Mange japanere føler at de har svigtet kejseren - nederlaget er ydmygende.

Argumenter for/imod atombomben	For: Det er et våben, som kan afslutte krigen. Amerikanerne vil have lavere tabstal. De amerikanske folk ville fordømme Truman for ikke at bruge bomben. Bomben kan advare Sovjetunionen. Imod: Man skal nøjes med at bruge den til at skræmme med. Den har forfærdelige konsekvenser for det sted den rammer og vil blive ved med at slå ihjel mange år efter den er blevet smidt.
Kamikaze	I 1944 begynder kamikaze. Mange kamikazepiloter var ikke frivillige og havde ikke fået brændstof nok til at vande hjem. Selv utrænende piloter kan styrte ned i et amerikans flådeskib.

